

Bylinky při úplňku

**DOMÁCÍ BYLINNÁ
MEDICÍNA V PRAXI**

se spagyrikem

a astrologem

Michalem Stránským

Učme se společně prastarému umění spagyrie

Přinášíme vám další část jedinečného seriálu, v níž nás zkušený spagyrik a astrolog *Michal Stránský* postupně zasvěcuje do prastaré hermetické tradice. Jak už jste si mohli ověřit, může nám být užitečná nejen při sběru a domácím zpracování bylin, ale i pro pochopení určitých skrytých zákonitostí světa, které se úzce dotýkají života každého z nás.

Michal Stránský se vám ji opět pokusí přiblížit tak, aby vám byl výklad užitečný při vaší vlastní spagyrické praxi. *V březnovém čísle jsme se detailně zabývali nutnou přípravou ke spagyrii, prozradili jsme, jaké byliny budou mít letos vlivem astrologické konstelace největší sílu. Také jsme vám přiblížili první část postupu k výrobě domácí tinktury z podbělu nebo pampelišky.* Dnes se mimo jiné dozvíte, *proč je ke sběru bylin tak důležitý lunární kalendář.* Znalost smyslu a mechaniky »Hermetického nebe« vás totiž naučí mnohé. Třeba jak určit podle

fáze Měsíce, kdy je nejlepší posbírat kořenovou zeleninu, aby dosáhla nejvyšší chuti a celkové kvality. *A co plody, jež se vám na zahradě urodí tento rok: víte, kdy je utrhnout, aby v sobě nesly potřebnou sílu a chutnaly mimořádně dobře?* Pokud chcete dosáhnout maximální účinnosti vámi nasbíraných bylin, a zajistit si výbornou chuť celé vaší letošní úrody, věříme, že zde opět najdete rady k nezaplacení...

KDE ZAČÍT?

Když jsme se s Michalem posadili v kavárně,

abychom navázali na první část našeho seriálu, můj odborný konzultant nejprve vytáhl desky s několika papíry a na první pohled složitými obrázky, jež sám nakreslil. Kladl mi na srdce, abych vám jejich smysl alespoň částečně předala. A já se o to pokusím, i když se mi to pravděpodobně z prostorových důvodů nepodaří v jediném článku. Důvod je prostý – možná jsou mezi vámi i tací, kdo se chtějí do spagyrické či hermetické praxe ponořit hlouběji. *Michalovy nápovědy totiž mohou každému zvědavějšímu čtenáři usnadnit nalezení souvislostí v běžně dostupných hermetických textech,*

raději NESBÍREJTE!

HLEDÁTE KONTAKT?

MICHAL STRÁNSKÝ

<http://hermeswell.com>

V květnovém čísle najdete: SYMBOLY ZROZENÉ Z VĚČNÉHO OHNĚ A VODY

Jak konkrétně se Merkur, Sůl a Síra projevují v bylinách, pokud je jedna z nich dominantní? Kde je hledat? Už v dalším čísle se pouhým přivoněním ke květině a prostřednictvím svých dalších smyslů naučíte zjišťovat, do jaké kategorie daná rostlina patří. A hlavně se dozvíte, jaké byliny vám, na základě těchto informací, pomohou uzdravit tělo, duši i Ducha tak, aby byly v rovnováze.

obrazech i v kvalitnějších herbářích. Každý zkušený spagyrik totiž ví, že potřebnou bylinu nejprve musí získat za správných astrologických konstelací, má-li být úspěšný ve své terapeutické i duchovní praxi.

I když to někomu možná bude znít »magicky«, ve skutečnosti má doporučená doba sběru podle aktuálního postavení Měsíce svou logiku. **Vše v přírodě je totiž cyklické a proměnné, a jinak to není ani s životní silou bylinek. Někdy mají více vitality v listech a jindy v květu.** A jestlipak víte, proč nás konzumace hub uzemňuje a přivonění k růži povznáší a »hřeje« na duši?

Pokud budete pozorní, v našem seriálu na pokračování najdete odpovědi. Vezměme to ale hezky popořádku...

CESTA K PROBUZENÍ

Ještě, než se dostaneme k samotné praxi, je třeba zmínit, že budeme vycházet z nescetněkrát ověřených znalostí a zkušeností alchymistů, spagyriků a mistrů různých kultur. Ti vždy hovořili v praxi o **třech filosofických princípech, třech matkách, co rodí vše stvořené.** Připomeňme si teď slova mistra **Lao-c'**: „Existuje počátek

světa, lze jej nazvat matkou veškerenstva. Kdo zná matku, poznává podle ní i děti. Kdo zná děti, přidržuje se podle nich i matky.“ Jde o prastarou taoistickou moudrost, jež je alfa a omegou celého tohoto článku. Principy, o nichž Lao-c' hovořil, jsou totiž nedělitelnou součástí života každé byliny i člověka. **Pokud je dokážeme poznat a hlavně pochopit, začneme vnímat přírodu, sebe i svět okolo zcela odlišně, než doposud. Pouhé přivonění ke květině nám může přinášet skryté informace o ní samotné, jako by nám je snad sama Matka příroda zašeptala do ucha...**

HERMETICKÉ NEBE: TEORIE A FILOSOFICKÁ TRADICE, BEZ NÍŽ SE SPAGYRIK NEOBEJDE

TŘI UNIVERZÁLNÍ FILOSOFICKÉ PRINCIPY ALCHYMISTŮ

Jak už jsme naznačili, moudří učenci, kteří nás předešli, rozdělili pro snadné pochopení řádu světa vše, co bylo stvořeno, do několika málo skupin a každé z nich přiřadili vhodný zástupný znak, číslo a symbol. **Když se podíváte na obrázek na protější, pravé straně, můžete se sami zahroubat do podstaty jejich dávného odkazu.**

Mudrci došli k poznání, že absolutně všechno, co existuje, vzešlo z nepoznaného. **Každá kultura tuto nedostupnou sféru bytí nazývala jinak, ale v naší kultuře ji nazýváme nejčastěji Bohem.** Zůstaneme tedy u tohoto označení.

I když se mnozí lidé snaží Bohu po celý svůj život alespoň přiblížit, může se jim to podařit jedině prostřednictvím tzv. duality. Neboť jen tu jsou schopni vnímat svými pěti smysly. Když dokážou oba protichůdné póly (v sobě i ve všem stvořeném) rozpoznat, pochopit a hlavně přijmout, může se jim podařit konečně najít rovnováhu. Vnitřní harmonie, krása, je podle Michala Stránského univerzálním klíčem k fascinujícímu poznání, že dualita je ve skutečnosti projevem jediné živoucí síly. Jednoty, která byla lidmi zdánlivě rozdělena do dvou kategorií. **Tradice hermetismu jim přiřadila různá »šifrovací jména«.** Jang a Jin, Světlo a Tmnota, Muž a Žena, Otec a Matka, Sympatie a Antipatie, Bratr a Sestra, Slunce a Luna. Poslední jmenované používali při ztvárnění »Hermetického nebe« dávní alchymisté nejčastěji, a proto budeme v tradici jejich odkazu pokračovat.

MICHAL STRÁNSKÝ DOPLŇUJE

Skutečně jediné, co jsme schopni v řádu světa prostřednictvím svých smyslů a emocí vnímat, je polarita. **Klad a zápor, díky nimž si dokážeme za určitých podmínek uvědomit, že mezi nimi je pocíitelný střed, který nelze nijak popsat slovy. Je to rovnováha, neutrální stav.** Na obrázku vpravo jej symbolicky vidíme jako hvězdy. Je to »střed myšlenky«, božská sféra, pocíitelná v geometrii zlatého řezu. Rád tento neutrální stav přirovnávám k vyhlazení tónu struny. Když ji napínáme moc nebo málo, nikdy nedosáhneme správného zvuku. **Jedině rovnováha nám umožňuje poznat skutečnost.**

Ano, každý zdravý člověk má své subjektivní vnímání a učí se poznávat svět používáním svých smyslů a emocí. Jen málokdy je však ochoten si přiznat, že díky »nekalibrování těchto nástrojů« nachází jen dílčí část pravdy. Zůstává slepou, hluchou a němou opičkou, která nikdy nepozná to, co se skrývá za horizontem jejího vlastního stínu. Alchy-

Alchymista, Splendor Solis, 1582

misté rozvíjeli své poznání ještě mnohem dál za hranice hmoty, duše až k duchovním kořenům a to, co jim bylo odhaleno, šifrovali do řeči symbolů, znaků a čísel. Proto není jednoduché odhalit »vnitřní smysl praxe« textů a symbolů z 16. stol., pokud přemýšlíme jako lidé 21. století. **Jedním symbolem obvykle ukrývali velkou množinu možných významů. Například, když ve spagyrických textech najdeme signaturu či značku Slunce a zmínku o ohni, obvykle není myšlen plápolavý oheň fyzický. Je tak označena celá obrovská množina věcí, které mají ohnivou povahu - jsou hořlavé, barevné, horké, teplé, pálivé, atd. Symbol či značka Luny zase představuje velkou množinu toho, co v sobě obsahuje ženský, studený, vodní či pozemský aspekt.**

Alchymisté věřili a dodnes věří, že vše, co existuje, vychází z jednoho jediného. Z jejich pohledu je proto všechno, co bylo na Zemi zformováno (člověk, květiny, stromy, kovy, minerály atd.), **stále živé a v procesu zrání. Vše se postupně zdokonaluje a zkvatňuje.** Například zlato bylo považováno za symbol Slunce a znak »královské dokonalosti«. Vrcholného stádia přeměny, do kterého mohou dozrát nejen všechny kovy, ale i lidská morálka za určitých podmínek. Naopak olovo představovalo v rámci kovů a morálky nejnižší možnou pudovou a krutou úroveň zrání, zůstávalo symbolem Saturna a znakem té nejprimitivnější hmoty.

UNIVERZÁLNÍ ROZDĚLENÍ, FILOSOFICKÉ SÍTO PRAXE

Slunce a Luna. Dva poutníci nebes, dvě světla, dva milenci zahalení do hvězdného

prachu. Avšak alchymisté u základního náčrtu hermetického nebe, který představoval jednotu a dualitu, nezůstali. Naopak. Potřebovali drobnější rozdělení, protože dělení na tři jim přinesla praktické využití v každodenním životě. **Tři univerzální kategorie bytí, o kterých budeme mluvit, původně dostaly v alchymii a hermetismu latinské názvy Mercurius, Sal a Sulfur. My však budeme používat jejich česká označení Merkur, Sůl a Síra.** Nutno ale podotknout, že se jedná o jména symbolická a s jejich obvyklým fyzickým významem nemají nic společného. **Nejde o skutečný chemický prvek síry ani o sloučení soli, a merkur není v univerzálním rozdělení synonymem pro planetu Merkur.** Co je mnohem důležitější – merkur, sůl a síra jsou obsaženy ve všem, co známe, v různém poměru. Mají specifické vlastnosti, které převzaly od svého rodiče. Merkur má typické vlastnosti Luny, síra je potomkem Slunce a sůl je Zemí »zamrzlým« hvězdným étherem (energií) Universa, Jednoty, Boha.

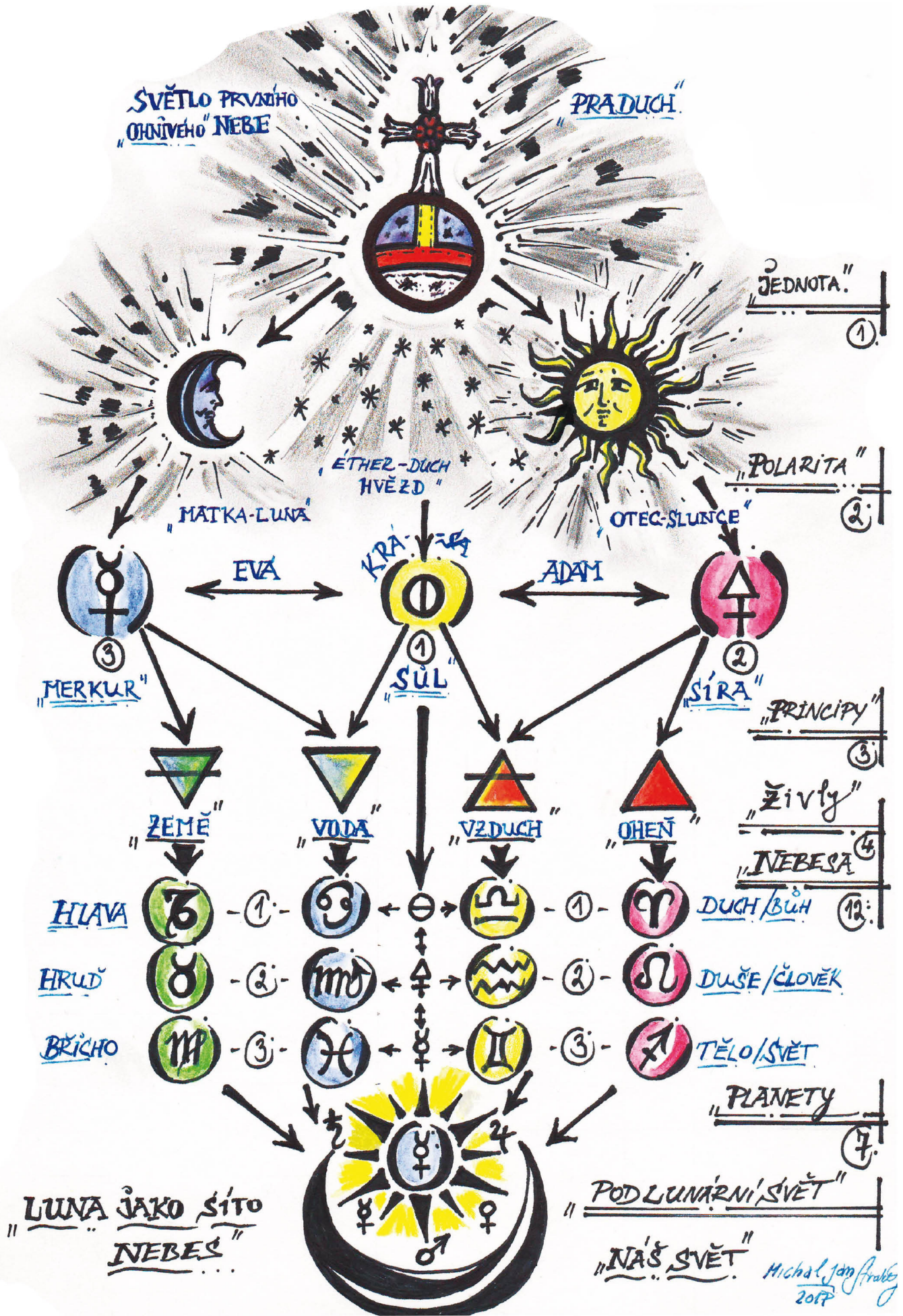
Michale, k čemu mi to, co uvádíš, při sběru a zpracování bylin bude užitečné?

Veškeré byliny obsahují všechny tři kategorie, Merkur, Sůl a Síru v různých poměrech. Jedna kategorie ale vždy v dané rostlině převažuje. K uzdravení člověka tak hermetický lékař, stejně jako odborník na indickou ajurvědu, nebo lékař čínské medicíny používají směsi, jež v sobě mají všechny tři složky v různém energetickém poměru tak, aby došlo k harmonizaci těla, duše i Ducha. V ajurvědě jsou to Váta, Pita a Kafa, v čínské medicíně Tao, Jang a Jin. Pokud se odborníkům podaří správně namíchat výslednou směs, nastartuje se proces uzdravení. Čtenáři mohou prostřednictvím tohoto článku pochopit, co všechno lze ve světě okolo sebe prakticky najít a poznat. Existují tři základní součásti života, jež se projevují úplně ve všem – nejen v bylinách, počasí a stravě, ale i v osobním životě.

K obrázku na str. 51:

Vše, co existuje v hmotném světě, má někde v astrální úrovni svůj obraz a symbol ve světě archetypů. V rostlinné říši můžeme vypočítat několik archetypálních kvalit: mužskou a ženskou polaritu, tři principy alchymistů – Merkur, Sůl a Síru, z nich vycházející čtyři živly: oheň, vzduch, vodu a zemi a dvanáct znamení zvěrokruhu.

Pokračování na str. 52-53 »

elementu země. Jak už bylo řečeno, **prvních sedm dní je ohnivých**, a proto spagyrici doporučují **sbírat v této fázi měsíce uzralé plody**. Budou mít velmi výraznou chuť a vysokou výživovou kvalitu. **Z obrázku vlevo je dobře patrné, kdy je vhodné se vydat na sběr jednotlivých částí rostlin.**

Univerzální doba sběru pro celé rostliny

Univerzální doba sběru je podle našeho odborného konzultanta **vždy mezi 10.-14. dnem lunárního cyklu. Celá rostlina totiž v této době obsahuje dva nečistší elementy, oheň a vzduch, které jsou projasňující, pročistující a uzdravující.** Nejvíce napomáhají transformaci. Ale pozor! Při sklizni musí být rozhodující počasí. **Byliny je NUTNĚ sbírat pouze tehdy, když před sběrem alespoň dva až tři dny vůbec nepršelo a bylo sucho.** Pokud takové podmínky splní některý z 10.-14. dne v lunárním cyklu, a nebe bude již od brzkého rána bez mráčku, je to to nejlepší, čeho správným načasováním při sběru můžeme dosáhnout. Naši předci věděli, že těsně před úplňkem je ta nejpříznivější doba na sběr čokoliv. **Když je ale nebe v tu dobu zamračené, je navhlý vzduch, a to vše se odráží i do kvality bylin při sušení. Se sběrem v takovém případě počkejte na příznivější podmínky.** Druhou ideální dobou sběru je **16. - 18. den** lunární fáze.

Dokonalost, kam se podíváme...

Lunární fázi bychom mohli z bylinářského pohledu pojmenovat i jako **fázi sání či nádechu a výdechu rostliny**. Sílu bylin ze země k sobě vždy po novoluní začíná Luna přitahovat a nasávat, jde o dlouhý nádech trvající 14 dní. V knize Zohar se píše: „Když Luna stoupá, síla moudrých mění se ve světlo.“ Michal Stránský

se vám tento neměnný »dechový« cyklus pokusí přiblížit ještě jinak: „*Veškerá síla země, její energie i vláha, se jako had vine po tyči vzhůru k nebi. (Zde je odkaz na Hermovu hůl, pozn. red.) Z celé oblasti jemných kořínků a kořenů voda a míza (princip Merkuru) proudí den za dnem ve větším průtoku vzhůru. Vláha plní listy, stonky a pak spíhá až do květů či plodů. Vzrušení a dráždivost přírody v tyto dny sílí právě mezi 10. - 14. dnem lunárního cyklu. V tyto*

požehnané dny do přírody proniká nejvíce živého světla (principu Síry). Je největší výdej mezi rostlinami a jejich okolím, a Sól zrozená z prasků nebeského pravsvětla jako nebeská mana víří a tančí po spirálách z centra nebes, aby byla zachycena rosou na zemi.“

Bylinky se o úplňku nesbírají! Proč?

V den úplňku nastává vyvrcholení posvátného spojení, a všechna před tím koncentrovaná energie se »rozprskne a rozpráší« do prostoru světa. Po vzrušujícím napětí a boji (Síry s Merkurum) přichází »malá smrt« a 14 denní výdech. Při něm vláha padá opět dolů. Životní síly se znovu postupně vrací jako hadi po své dráze přes jednotlivé části bylin a rostlin zpět do země. **Bylina sbíraná při úplňku nebude mít »standartní« žádané účinky, spíše naopak.**

V MINULÉM ČÍSLE JSME SLÍBILI:

☛ **Také si vaříte čaj oblíbeným, ale zcela nevhodným způsobem?**

Jaké jsou zásady správné přípravy sušených bylinných čajů? Jednu zarovnanou polévkovou lžici bylinné směsi nejprve nasypte do konvice z varného skla. Přidejte 1 - 1,5 litru studené (!) vody. Zamíchejte a nechte hodinu (*ideálně přes noc*) v chladu macerovat. Vodu pak pomalu zahřívejte na ohni. Tím, že se ohřívá pomalu, začínají se z bylin postupně uvolňovat blahodárné látky. Pokud chceme opravdu dobrý a kvalitní čaj, připravíme jej tímto způsobem. Před tím, než teplota dojde až k bodu varu, a objeví se první bublinky, konvici zcela odstavíme ze zdroje tepla a zaklopíme. Nyní ji necháme alespoň půl hodiny odstát. Byliny přecedíme a čaj je připraven k užití. Většina lidí, kteří si čaje připravují v běhu a spáří jej vařící vodou, bylinám i sobě způsobí šok. Tato příprava čaje ze sušených bylin má sice jistou účinnost, Michal Stránský ji ale odhadl na pouhých 30 %.

☛ **Jak vyrobit tinktury ze surovin, které už máte částečně připravené z březnové-ho sběru?**

Základní surovina, kterou potřebujeme na dobrou a kvalitní tinkturu, je kvalitní volba alkoholu. Je to alfa i omega vašeho úspěchu. Starověcí i dnešní alchymisté doporučují na prvním místě koncentrace 30 % až 50 % alkoholu z kvalitního vína.

Druhou volbou surovin je pravý rum z třtiny, nebo žita. Merkur alkoholu by měl být z ušlechtilé rostliny a ne z brambor. S bramborovým alkoholem jsou totiž velmi špatné zkušenosti.

Čerstvé i sušené byliny dle výběru zalejeme alkoholem tak, aby byly potopené a nad nimi byla vrstva alkoholu na čtyři prsty. Použít můžeme i čerstvý, na kolečka nakrájený, pampeliškový kořen. Dobře uzavratelnou sklenici pak vystavíme na okno, nebo na zdroj tepla, ideálně na 40 dní. Více o filosofii léků a dávkování v najdete v pokračování seriálu.

CO A JAK MŮŽETE NASBÍRAT V DUBNU?

Sběr bylin by se měl v dubnu provádět nejlépe od 7. 4 do 10. 4. 2017.

Co si pro vás právě teď nachystala příroda?

Dubovou a vrbovou kůru, kůru krušiny (sběr kůry z větviček velkých maximálně jako prst), květy trnky, květy violky vonné, listy pampelišky, listy medvědice, pupeny topolu, pupeny jívce maďalu, pupeny buku, pupeny břízy, nať a kořen vlašovičnicku, nať plicníku, kořen proskurníku, kořen arniky, kořen lopuchu, kořen čekanky, kořen kostivalu, kořen omanu, kořen libečku, kořen pampelišky, kořen křenu, vršky borovice a jedle.

Je dobré se v tuto dobu věnovat sběru pupenů ze stromů a keřů na »gemmotherapii« a vyrábět tak dobré tinktury. Pupy je možno i sušit, ale nejlepší výtěžnost je určitě skrze tinkturu.

- **Sběr pupenů břízy:** V dubnu za přibývajícího měsíce sbíráme pupeny a malé výhonky břízy. Nakládáme je do předem připraveného alkoholu na tinkturu. Tato tinktura má podle osvědčené tradice spagyrie dobré účinky na ledvinové a oběhové problémy. Je dobrým prostředkem při léčbě žloutenky i léčení impotence.

- **Sběr pupenů buku:** Tinktura má své specifikum na koliky, přítomnost písku nebo kamenů v ledvinách.

- **Sběr pupenů (vršků) borovice:** Tinktura má své specifikum jako geriatrum, zpomaluje stárnutí a regeneruje organismus. Ideální je v kombinaci s kořenem pampelišky.

- **Sběr pupenů (vršků) jedle:** Tinktura urychluje hojení těžkých ran i fraktur, a celkově dobře působí na kosti.

- **Sběr pupenů jívce maďalu:** Tinktura se používá při léčení chronického astmatu. Také se přidává do vody, abychom mohli udělat obklady při hemoroidech.

VYROBTE SI SAMI:

Výborné mazání z kořene kostivalu. Na bolesti kloubů, šlach, páteře, svalů a úponů a hojení zlomenin a kostí.

Recept: Kořeny kostivalu sbíráme ideálně na nov, pak nakrájíme na malé kousky a zalijeme 40% vínovicí nebo žitou. Kořen by měl být celý potopený v alkoholu. Sklenici necháme při pokojové teplotě macerovat minimálně 40 dní až 72 dní. Přecedíme přes plátno. Je dobré nepoužívat při dobývání ani krájení kořene kovové předměty. Výsledné mazání používáme na bolestivá místa podle potřeby. ■